

GAZETA TRANSILVÂNIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRASOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.

Atelierele tipografiei „Astra” Tf 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA.

1838

GHLBARITIU ȘI SFINȚIT DE LUPTLE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRASOV

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513

Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 23

22 Martie 1942

Anul 105

Pentru patrie

de V. Branisce

Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov
a ținut să comemoreze pe fiul săi jeriști
pentru apărarea hotarelor țării.

În cadrul unui pios serviciu religios
a avut loc pomenirea foștilor elevi ai
liceului, căzuți pe câmpul de onoare.
Jertfa acestor tineri care au pecetluit cu
sângele lor adevărurile primite dela va-
tra caldă a familiei șaguniene, a fost
subliniată, prin cuvinte înălțătoare, de
directorul I. Moșoiu.

Din seria absolvenților din anul
1933, răspunde ca cel dintâiu la apel
brașoveanul Gheorghe Pricu, căzut la
datorie.

Promoția viitoare își aduce și ea
tributul. Din rânduri se desprind doi
deodată. Ion Oțelea, de fel din Arini,
sat stingher de pe Olt, — astăzi nedreaptă
patră de hotar — și Gherasim Grecu,
din Cristian.

Județul Brașov mai aduce un nou
tribut: tânărul Ioan Pascu din Codlea.

Și'n primăvara ce miște acum su-
răzătoare noi deslușim chemări și în-
demnuri îndepărtate.

Sălile de curs, prea strâmte pentru
tinerețea lor năvalnică nu putea să stă-
vilească chemările venite din afară, din
libertate, din viață.

Litera moartă a cărții, înfepentă și
pironită în pagini de manuale, rămânea
pe alocuri neînțeleasă. Poate, uneori, as-
cultând enumerarea unor fapte din tre-
cut, ochii lor distrați vor fi urmărit o
rază jucăușă de soare, intrată fără în-
găduință în clasă. La vederea ei, datele
se suprapuneau, evenimentele se confun-
dau, numele domnitorilor răsunau reci și
lipsite de conținut.

Raza aceea fugară reprezenta pen-
tru ei însăși chemarea vieții.

Și-au ascultat-o. Aceeași rază de
soare i-a rupt din rosturile lor și i-a
dus într'o eroică înțelețare să transforme
lecția abstractă de odinioară într'un crâm-
peiu de viață. Ce mult se simplificase
materia! Numele sonore sau barbare de
răuri și așezări s'au transformat deodată
în vad și adăpost. Motivele neînțelese
ale războaielor au dobândit un tălc adânc
și o semnificație aleasă. Apărarea moșiei
șirămoșești. Iar eroismul cântat în di-
miranți, o simplă trăire.

... Tu mergi. E cald și soare. La-
nurile se îndoaie sub greutatea spicului.
În dreapta și în stânga șueră obuze. Un
șgomot surd. Și — apoi nimic. S'a stins
și soare și sunet și totul...

Pentru ei, pentru acești copii ai
liceului Șaguna, crescuți în crezul curat
al naționalismului creator, pentru cei
căzuți în lupta sfântă a desrobirii româ-
nești și pentru cei ce vor cădea de azi
înainte pentru desăvârșirea dreptelor
noastre hotare se cuvine să vărsăm o
lacrimă de recunoștință. Se cuvine să
deslușim în generoasa lor dăruire mistica
celebrare a unei taine.

Ei nu sunt morți. Sunt solii unei
dimineți ce va să vie.

Ființa lor pământeană s'a integrat
în gila primitivă, pentru ca din ea să
mustească zorile unor alte vremi.

Caldă ca o îmbrățișare de mamă
gila i-a primit ocrotitoare.

Discursul d-lui Prim-ministru Mihail Antonescu la prima consfătuire a Clerului și Corpului didactic

În seria organizării diferitelor corporații
ni pentru noua formă a vieții de stat, s'a
ținut în ziua de 19 Martie a. c. prima consfă-
țuire cu reprezentanții Clerului și Corpului di-
dactic, în aula Facultății de Drept din București
sub președenția d-lui prim-ministru Mihail An-
tonescu.

S'au fixat conturile importante reforme
în care Clerul și membrii învățământului își
vor relua rolul de apostoli și îndrumători
culturali ai neamului, continuând firul vechii și
rodnicei lor activități.

Dăm în cele ce urmează, din istoricul
discurs al d-lui prim-ministru, partea referitoare
la marele și istoricul rol pentru care trebuie să
muncească aceste elite ale neamului.

... Misiunea noastră de stăpânitori,
noi avem datoria să o purtăm și astăzi.

Conștiința politică a unui neam
nu se măsoară în kilometri patrați. Con-
știința politică a unui neam există
sau nu!

Neamul românesc are conștiința
răspunderilor și datoriei lui în această
regiune.

Această conștiință, care a făcut
din micul dar bravul popor finlandez
în 1939 exemplul de mândrie și de mi-
siune europeană în colțul baltic, face ca
aceeași misiune să o împlinim astăzi noi.

Aceasta a fost definitiv stabilită
și de Ion Brătianu și de Mihail Kogălni-
ceanu la Congresul din Berlin când
au spus răspicat: dorim să fim simplii
gardieni ai civilizației la gurile Dunării.

Această conștiință ne-a condus în
1917, când la Iași Moldovei trupele ru-
sești bolșevizate amenințau ordinea și
civilizația în această parte a Europei.

Această conștiință ne-a dus la Bu-
dapesta, ca să stărpim cuibul de comu-
niști instalat de guvernul maghiar de
atunci în inima Europei centrale și care

amenința cu prăbușirea totală Europa
sud-estică și năvălirea lor până la A-
driatica.

Această conștiință ne duce astăzi
iarăși, când între timp, din 1921
și până acum, Ducele Mussolini și fas-
cismul duc lupta contra comunismului,
când Spania, țară prietenă a încercat
pe trupul ei suferințele răscolitoare ale
comunismului din lăuntru, această luptă
ne poruncește astăzi să ne împlinim
misiunea noastră de gardieni ai civili-
zației în arcul carpatic și la gurile Du-
nării așa cum am fost ieri, așa cum
vom fi totdeauna.

Dar, domnilor, dacă poporul ro-
mânesc are conștiința că nu este un
popor cu răspunderi de civilizație mon-
dială, trebuie să se știe că poporul ro-
mânesc are conștiința drepturilor, con-
știința religiei și are în același timp și
conștiința continentului nostru.

Misiunea noastră europeană nu
este o misiune de vorbe, nu este o
afirmație.

Această conștiință a răspunderii
au avut-o înaintașii noștri.

Amintiți-vă de scrisoarea din 25
Maiu 1475 a lui Ștefan cel Mare:

„Țara noastră este poarta creștină-
țății pe care Dumnezeu a ferit-o până
acum.

Dar dacă această poartă, care este
țara noastră, va fi amenințată — Dum-
nezeu să ne ferească de așa ceva —
atunci toată creștinătatea va fi în mare
primejdie.

Iar noi, din partea noastră, făgăduim
pe credința noastră cu jurământul dom-
niei noastre că vom sta în picioare și
ne vom lupta până la moarte pentru
legea creștinească noi cu capul nostru.

Așa să faceți și voi pe mare și
uscăt după ce cu ajutorul lui Dumnezeu
cel atotputernic noi i-am tăiat dușma-
nului mâna cea dreaptă“.

Iată domnilor rostită misiunea eu-
ropeană a neamului nostru, zugrăvită
de un domnitor care și-a făcut din
viața lui însăși o temelie de istorie
europeană,

Dar uită cineva lupta lui Mihai
Viteazu? Poate să uite cineva că Mihai
Viteazu construisese un sistem de unitate
românească pe care voia să-l lege de
Habsburgi, ca prin aceasta să reazime
sistemul european?

Uită cineva, că în momentul când
năvălitorii s'au ridicat până sub zidu-
rile Vienei, Mihai Viteazu le-a căzut în
spate și chiar dacă pe urmă oamenii care
știau misiunea lui, dar nu o înțeleseseră,
cum nu pot înțelege niciodată, nu l-au
dus până la capătul misiunii sale
europene?

Mărturia conștiinței lui ne-a lăsat-o
singur:

„Ceea ce am făcut, toate le-am
făcut, — spune el — pentru credința creș-
tinească.

Văzând ceea ce se întâmplă în
fiecare zi cu bieții creștini, m'am apucat
să ridic această mare greutate.

Săraca țară a noastră, ca să se
facă un scut al întregii lumi creștine.“

...De sigur noi nu suntem o mare
putere, care aspiră să poarte singură
răspunderea continentului. Mai mult
de cât atât, afirm fără nicio clipă de
modestie simulată, că noi avem con-
știința că în fața istoriei ducem dincol

Continuare în pagina 6-a

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVÂNIEI”

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

TEODOR MURĂȘANU: *Lilioara*. Poeme.
Colecția „Abecedar“.

A căuta să descifrezi, într'o sin-
gură carte, toate căile care duc la ge-
neroasa interpretare a vieții de către
d-l T. Murășanu, e o acțiune temerară
dar nu mai puțin îndreptățită pentru
câte noble eforturi și clare intuiții se
pot, la tot pasul, întâlni. Se înțelege că
altele ar fi perspectivele sub care am
considera activitatea poetului ardelean
dacă, pe lângă articolele din *Pagini li-
terare* și schițe din *Ciobari de oglindă*
(aceleași, se pare, în altă ediție, ce au
fost adunate, mai înainte, în *Lumini*
suflă de vânt, bibl. Semănătorul, 1923)

am fi luat cunoștință și de mai vechile
opere: *Poezii*, *Fum de jertfă* și *Chiot*
câmpenesc; totuși acest ultim volum, în
bogatul său cuprins, este deajuns ca să
ne dea o figură distinctă. Această fi-
gură nu s'ar întregi prin celelalte opere
decât cu elemente de detaliu și numai
în măsura în care preocupări anterioare
sunt redate și revăzute; liniilor de an-
samblu neputându-se nimic, în plus,
adăuga.

Reușind să facă din revista sa
Pagini literare dela Turda o tribună a
tineretului celui mai studios din Ardeal,
căruia nu a pregetat să-i închine cele
mai frumoase ale sale pagini de proză
cât și cele mai avântate versuri, d-l T.

Murășanu nu a nesocotit o singură clipă
poezia cu care, de altfel, a debutat în
viața literară.

Există acum în poezia din Ardeal
două tendințe bine definite: pe de o
parte aceea de artificializare a concep-
telor populare, de literaturizare a unor
motive în care se împlinesc simțiri rus-
tice și citadine, la care țin cu tot dina-
dinsul tinerii; pe de alta aceea de pre-
zentare admirativă sau nostalgică a
peisajului locurilor și oamenilor, într'o
versificație tradiționalistă, care nu ne-
glijeează însă cele mai variate ritmuri,
ale unei limbi purificate de orice urme
dialectale.

La această din urmă tendință s'a ală-
turat autorul *Lilioarei*, după ce ani de-a-
rândul a fost amfitrionul celor mai tineri
și îndrăzneți scriitori.

Poezia sa e naturalul joc al spiri-
tului, e limpedea revărsare a unei e-
moții liniștit filtrată:

*Eu scriu, cum plugul cartea grâului,
Cum lama coasei scliptoare scrie*

„VESELIA“ la 50 de ani

Pentru unii dintre noi, a trecut aproape neobservată, o aniversare, de care e legată istoria umorului românesc de o jumătate de secol. „Veselia“, reputata revistă umoristică bucureșteană a împlinit 50 de ani de apariție și tot atâția de îndrumare a hazului autohton românesc. În alte timpuri și în altă parte, poate că această aniversare ar fi dat loc unor manifestații de proporții. Pe vreme de războiu însă. „Veselia“ își pune în chip discret, pe deget, verigheta subțire a nunții sale de aur.

Hazul mărginește adeseori reflecții melancolice și imagini duioase. Semi-centenarul „Veseliilor“ e un exemplu în această privință. Ea a înseninat copilaria multor buniți de astăzi, și-a fluturat paginile peste România cea mică, de demult, peste România cea mare în care se nascuseră atâtea nădejdi și n'a încetat să dea piept cu asprimea vieții nici chiar în România atât de îndurerată și atât de mândră, de astăzi. Coalele „Veseliilor“ așa cum ies din uraganul rotativelor, se așteră covor de preț, pe calea unei jumătăți de veac de istorie.

„O revistă de haz, va zice oricine. Ce mare minune?“ Da, o revistă de hazuri, care ne-a dat pe Enache Cocoloș, pe Matache Floștamuc, cu „primadona“ și „zgâmbonii“ lui, care a ținut trează în noi conștiința acelor valori frumoase în scrierile lor, care zac în sufletul săteanului și orășanului nostru. Revista aceasta de haz, a văzut dispărând pe rând surorile cu care pornise la drum, din care unele s'au înscris la fel cu dânsa în istoria umorului nostru. Ea singură și-a continuat drumul, pentru că nu s'a abătut niciodată din calea pe care singură și-a croit-o dela început. „Veselia“ n'a făcut politică, n'a propagat ura împotriva nimănui, ci chiar pe dușman l-a combătut prin simpla dar usturătoare armă a satirei.

Iată pentru care motiv, la aniversarea unei jumătăți de veac de apariție a „Veseliilor“, trebuie să constatăm că ne aflăm în fața unui eveniment gazdăresc de seamă, marcând firea de totdeauna a Românului, care cu o vorbă de duh împrăștie norii cei mai negri și își reînnoește curajul pentru fapte minunate. Editura „Universului“ care a crescut și a văzut înflori „Veselia“, e vrednică de laudă. Nu se poate încheia această scurtă cronică fără a felicita și pe d. C. Cosco, vechiul și neobositul conducător al revistei, care de atâția ani o păstrează în forma ei inițială.

Mard. Mat.

Spicuiți din dicționarul greșellor noastre de limbă

de Ax. Banca

XXIII.

O vorbă greșit întrebuințată — întâlnită adeseori nu numai în scrisul elevilor din clasele inferioare ale liceului, ci și în ziaristică, în scrisul unor mănăitori cotidiani ai condeiului — e pronumele demonstrativ *acea*. D. p. Casa *acea* în care am poposit mai deunăzi, a ars.

Știi... afacerea *acea* cu bucluc.

Sau în combinație adverbială: Imediat *după cea* (Cv. 22 VII 1928, p. 1, c. 2). Deschidem calea civilizației ca *după cea* să stăm de strajă (Unirea 11 II 1942, p. 1, c. 5, jos) etc.

Iar când acest pronume demonstrativ are funcție de pronume relativ, îl găsim sub forma *ceace* (*cea ce*).

Iată și privitor la această formă câteva dovezi din multele care s'ar mai putea cita:

Ceace vrea să fie o indicație (Cronica pol. și parlamentară 15 XI 1931, p. 6, c. 1). *Ceace* în nici un caz nu trebuie să-l grație cu vre-un titlu marin (Ibid. col. 2). *Ceace* știe d-l Vaida este că... (Ibid.)

La fel scrie și doamna care îngrijește de rubrica femeii din ziarul Timpul. „Multe femei cari din punct de vedere fizic nu sunt *ceace* ar dori să fie, admiră...“ etc. „Poate că *ceace* dorim se găsește la îndemâna noastră“. „Dacă însă suntem conștiente de *ceace* suntem în realitate...“ (Timpul 1 XI 1941, p. 2, c. 1) etc.

În Univ. dela 11 II a. c. pg. 1, c. 2, se întâlnesc amândouă formele — și cea corectă și cea greșită — așa încât nu știi care trebuie atribuită autorului și care culegătorului?

Practicantii acestor forme rostesc cuvintele subliniate, de sigur, în *trei* silabe (*a-ce-a, ce-a-ce*), Românii însă le cetesc în *două* (*a-cea cea-ce*), cum le cetesc și străinii care învață limba.

— Nu putem ținea seamă în ortografierea cuvintelor noastre de nepriecerea străinilor, de defectuoșitatea cu care-și însușesc limba românească! — vor spune patronii formelor de mai sus.

— Dar nici după urechea d-lui X sau a d-nei dela rubrica femeii! — răspund cei din tabăra adversă. Limba românească nu admite, în nici o împrejurare, forma din urmă (*ceace*, iar pe cea dintâi (*acea*) o întrebuințează numai când stă înaintea vorbeii de care ține. (Din *acea* clipă nu l-am mai văzut). După substantiv se întrebuințează forma *aceea* (Din clipa *aceea*...).

Și aceștia din urmă vor mai putea adăuga pentru lămurirea celor dintâi: Vocala *e* din *acea* e numai o literă mută (ca și cea din cuv. *ceaiu, ceafă, ceas, sau ca i* din *cloban, c'ubotă, ciubuc, ciurdă* etc.), servind de semn ortografic pentru a reda sunetul *ci*, care nu are literă anumită în alfabetul nostru.) *E* și *i* în cazurile acestea nu reprezintă, deci, vocalele *e* și *i* din alte cuvinte, în care nu stau în vecinătatea cons. *c* (d. p. în vorbele: literele mitite se numesc „petit“.) Cum nici *h* din cuvinte cu: *vechil, chică, chibrit, chem, chirie, ghiară, ghiaur, gheorghină* etc. nu reprezintă sunetul *h* din: *ham, haiduc, horă, huet*, — în cele dintâi rolul lui reducându-se la păstrarea nepalatalizată a guturalului *g, g* înainte de *e, i* (Cfr. formele *chioară-cioară, ghem-gem*).

Iată pentru ce pron. *acea* nu poate avea decât două silabe. Rostită în trei silabe, denotă ignoranță.

*) Cum nu are nici la Unguri (care-l redau cu *cs: csizma, csuf, csokoládé*), nici la Germani (în alfabetul cărora figurează cu patru litere: *tsch. D. p. Zwetschge, tschechisch, Peitsche*), li au însă alte neamuri, notându-l cu semnul grafic *č*.

Cântec

*Străinel ca mine nu-i
Numai puțul cucului
Când îl lasă mama lui,
În marginea cuibului.*

*Frunzuliță trei coprine
Am trăit odată bine
Dar cineva s'a aflat
Și traiul mi l-a stricat.*

*Sunt cuprins de dor și jale
Ș'a crescut iarbă pe cale
Iar dușmanii m'au aflat
Pe mândruța mi-au luat.*

*Săraci cărările mele
Cum umblam odat pe ele
Acum, nu mai am cu cine,
C'am rămas singur pe lume.*

*Străinel ca mine nu-i
Numai creanga bradului
De pe vârful muntelui,
Din bătaia vântului.*

Culese dela Gheorghită Manea (refugiat)
Sergent Viorel Gh. Tudoran

*Neîntrecuta și amara poezie
În iarbă verde de pe malul râului.*

Simplitatea formei nu diminuează cu nimic cântecele sale.

Descântec cu elemente bucolice e lămuritor în această privință:

*Somn ușor. Deschide-te vis,
Ieși din muguri floare de cais,
Câmpule, batează-mă cu rouă,
Noapte, fă-mi inel de lună nouă,
Inimă, cum te tot joci pe flaut,
Dă-mi odată cântecul ce-l caut,
Norilor, umbriți-mă cu fum,
Vântule, pornește-mă la drum...
Ca o veste, ca un strigăt drag de cuc,
Duce-m'ăș în lume, să mă duc!...*

Pulsează în paginile Lilioarei bucuria comunității cu întreaga natură înconjurătoare, vraja câmpiei ardelene care îmbină atât de fericit simțirea religioasă cu gândirea profană, un elan de tinerețe cuceritoare.

Cartea e un adevărat imn închinat Ardealului, din care nu lipsește un fior

mistic, o apropiere de sfințenia frumuseților naturii.

Frumusețea pură amintește de divinitate.

Plaiul dela noi e gata și acum să primească pe Moș Dumnezeu și Sfântul Petru, coboriți între blânzii asini și plăpânde oi, spre uimirea și fericirea oamenilor.

Iată de pildă un fragment din *La marginea râului*:

*Fetele, trupuri aprinse și fragede
Neastâmpăr sălbatic de caprioare,
Din umblet, din ochi, din râsuri, din joc,
Par totatătea Sfințe Fecioare...
Însă bărbații cu unelte pe umăr
Apropiindu-se prea mult de maluri,
Vedenia'n apă, vedenia'n apă,
Parcă Iisus umblă desculț, pe valuri!...*

Și dacă nu-l putem alătura de poezia șoptită, cu sunete limpezi, a poetului îndepărtat de bună voie de Paris, în atmosfera recreatoare dela Orthez sau Hasparren, vom conveni că d-l Teodor Murășanu poate spune, ca și Francis Jammes:

*„Mon Dieu, vous m'avez appelé
parmi les hommes. Me voici. Je souffre
et j'aime. J'ai parlé avec la voix que
vous m'avez donnée. J'ai écrit avec les
mots que vous avez enseignés à ma mère
et à mon père qui me les ont transmis.“*

Pentru asemănarea de atitudine, nu și pentru modul de exprimare, am putea, la rândul-ne, sublinia rândurile pe care Tristan Derème le închina singuratecului de la Hasparren, la moartea sa.

Pregătit sufletește să primească toate lecțiile pe care i le servește natura, prin plantele cele mai strălucitoare și animalele cele mai umile, d-l T. Murășanu cântă peisajul cu sălcii înflorite, soarele, apele, negurile, arborii și florile și câmpul și oile și boii cumiți, dar cu un vers colțuros, bătaios, nu calm învăluitor și angelic precum în neuitata elegie assisică:

*Mon humble ami, mon chien fidèle,
tu est mort...*

*) Prefață la „De l'angelus de l'aube à l'angelus du soir 1898“.

PREDICI ÎN PUSTIU

EROII PRIMĂVERII

Aflasem doar atâtea dintr'un telefon dat de departe dintr'un oraș din Sud-Vestul țării: „Plecăm pe front în noaptea de 11“. Un gând mă chinua: Bietul băiat, Dumnezeu singur știe dacă se mai reîntoarce — oare nu l-am putea prinde în drumul spre front să-l mai vedem odată? Soția și doi copilași ai celui ce pleacă să lupte împotriva bolșevismului, mă implorau pentru același lucru: Dacă ne-am urca în mașină, poate am prinde undeva trenul, căci trenurile militare nu merg prea repede. Tată mare — zice copilașul de 7 ani — aș vrea să văd pe tata, că nu l-am mai văzut de 3 luni de când a plecat la Regiment, după concediul scurt. Și eu vleau să văd pe tata spune la rândul ei fetița de 3 ani.

Dau drumul mașinei pe șoseaua asfaltată să alege și mă rugam în gândul meu: „Doamne ferește-mă de orice pană“, să pot împlini cu bine această dorință curată a fetei mele și nepoțelilor mei de a-și vedea soțul și pe tata lor, plecând ca comandant al unei companii de infanterie să-și facă datoria pe front pentru țară. Ție-ți plac eroii țării, Ție-ți plac gândurile curate, Tu ai puterea de a ne împlini această nevinovată dorință a revederii, înainte poate de plecarea cea din urmă.

Un funcționar blând și bun la suflet înțelegător al situației se informă exact și ne dă verdictul: „Imi pare rău că ați venit de geaba, trenul ce-l căutați aleargă deja pe câmpiile Basarabiei desrobite și este aproape de țintă. Încă de aseară a trecut pe aci“.

Soția și copilașii plâng. Eu însumi cu sufletul sbuciumat nu găsesc niciun cuvânt de mângâiere. Dar văd și alte trenuri cu soldați din diferite părți ale țării. Mă uit cu drag la ei — la eroii acestei primăveri — și-i binecuvintez în gândul meu: *Nu am găsit pe cel ce l-am căutat dar nu sunteți voi toți fiii noștri iubiți, nu sunteți voi toți — cea mai scumpă comoară a țării dragi — tot ce a creat mai nobil și mai curat pământul acestei țări? Oare în această sfântă armonie dintre țară și armata sa — nu-i aproape tot una, că sărut pe unul din voi — ori care ar fi el din orice colț al țării mele — sau sărut — pe cel ce-l căutam? N'a spus și Isus mamei și fraților ce-l căutam arătând armata de nenorociți ai soției:*

Aceștia sunt părinții și frații mei. Pe marginea șoselei încă plină de zăpadă — fete și băiețași întindeau ghirocei proaspeți. Ce bine se potrivesc florile primăverii cu eroii primăverii. Doamne scump adu-mi-i sănătoși și învingători acasă să se mai bucure de frumusețea fără de seamă a pădurilor tale pline de ghiocei din Țara, care nu te-a uitat niciodată în tot trecutul ei.

Dr. M. Suciu-Sibianu

A. de Gérando și portul Românilor transilvăni

de A. A. Mureșianu

Intre scrierile asupra Transilvaniei ale călătorilor străini din veacul trecut, rău informate, ba chiar ofensatoare pentru Români — precum a fost și voluminoasa carte „Transilvania. Tara și locuitorii ei” a Englezului Charles Bonner din 1865 — lucrarea cu același subiect din anul 1845 a Francezului August de Gérando apare ca un astru răspânditor de adevăr și lumină.

În numărul 96 din anul trecut al Gazetei am făcut o expunere succintă a părerilor lui Gérando asupra „celui mai vechiu și mai numeros popor al Transilvaniei”, care vorbește „o limbă romanică dulce și armonioasă ca venețiana”, și care „se va ridica fără îndoială în viitor” din situația lui „înjosită”, provocată de vicisitudinile veacurilor, având calități deosebite și fiind capabil de o dezvoltare repede.

Ne vom opri acum o clipă la impresia ce a făcut-o asupra acestui ager observator și inteligent nepot al savantului francez Joseph Marie de Gérando, „frumosul”, „elegantul” și „grațiosul” port al Românilor din Transilvania.

„Țăranii români — scrie A. de Gérando — au un costum pitoresc. Traistele și pieptarele lor de piele albă sunt împodobite cu flori și desene în pielea de toate culorile. Fie că sunt îmbrăcați în pantaloni largi de pânză sau în cioareci strâmți de postav alb, ei poartă de obicei opincile lor (leurs sandales). Chiar și cămeșile lor sunt brodate. Am văzut tineri români de o eleganță îngrijită (d'une élégance recherchée). Unii își frizează părul, învărtind pletele lor lungi în jurul unui fier încălzit. Câte odată își schimbă moda. Îmi aduc aminte că un păstor a refuzat guba neagră (guba noire) pe care l-o oferise stăpânul lui, pe motiv că toată lumea cumpără gube albe. El voia să urmeze gustul timpului. Costumul femeilor variază în chip elegant după regiune. Fetele tinere au obiceiul să-și împletească părul într-o singură coșită, la capătul căreia ele leagă o panglică sau un ban de argint. Ele pun în părul lor flori, monede și pene de pân. Câteodată ele își așează pe frunte o diademă; împodobită cu mărgelile sau mărgăritare suflute. Ștergarul sau marama, cu care femeile măritate își acoper capul are, în partea de Miazăzi a Transilvaniei, forma unui turban, în alte părți figurează un vâl; pretutindeni este legat grațios. În apropiere de Rodna femeile își leagă în cap mai întâi o cârpă roșie, așezată într-o parte, iar deasupra așează una albă, pe care o leagă de cealaltă cu un ac gros. Catrința (la catrința) sau șorțul de lână, pe care Româncele îl poartă pretutindeni într-un mod foarte cochet (fort coquettement) este împodobit cu dungi colorate. Nimic nu le stă mai bine ca țiile lor brodate. În locul cismelor roșii sau galbene, care este o încălțăminte

cam greoaie, ele poartă în unele sate opinci de piele, care susțin în jurul picioarelor o bucată de postav alb.”

Gérando a fost impresionat nu numai de frumusețea costumelor, ci și de frumusețea trupeză a Româncelor „care au adesea acel tip particular care se întâlnește la femeile din Italia”. Văzându-le, scrie el, urcând colinele și purtând cu o grație severă vasele lor de formă etruscă, își vin în minte stampele antice. Numai cămeșile brodate, cojoacele și cismele roșii dau acestor Romane (à ces Romaines) ceva oriental.”

Foarte interesantă este comparația, din punct de vedere a psihologiei populare, pe care autorul o face între îmbrăcămintea sumbră și „cismele negre” ale Săsoaicelor din regiunea Bistriței și între costumul deschis și vesel și „cismele roșii” ale Româncelor din aceeași regiune.

Căci o parte din Români mai cu stare au purtat din vremuri vechi nu numai opinci, ci și ghete și cisme. Încă în veacul al 17-lea geograful sas Kreckwitz, *Ausführliche Beschreibung des ganzen Fürstenthums Siebenbürgen*, Nürnberg und Franckfurth, 1688, p. 32). Este fără îndoială numirea de origine italiană „scarpă”, întrebuițată pe vremuri și în Moldova, și care a dispărut de mult din graiul Românilor, cedând locul cuvântului, tot de origine italiană „gheată” și celui unguresc „cismă”.]

Regiunea în care locuitorii au păstrat, cu mai mare fidelitate ca în alte părți tradițiile, obiceiurile și costumele i s'a părut autorului a fi „Câmpia Transilvaniei, care-i aduce aminte de „Champagne”-a Franței și unde se găsește încă „frumoasele fizionomii romane care dau atâta caracter rasei valahe”.

A. de Gérando, care își procurase o colecție de țesături românești, are ocazia de a îmbrăca, în decursul unei excursii la ruinele cetății de pe înălțimile prețioase ale muntelui „Platra Capri”, din regiunea Cricăului, și „sandalele (opincile) românești”. Căci în lipsa din acea vreme a ghetelor de sport, opincile „prezentau o încălțăminte mai puțin lunecoasă și mai sigură pentru urcușul pe stânci”. Cu acestea se încălță atunci întreaga societate „aristocratică” care-l însoțea — Gérando devenise ginerele unuia dintre primii magnați ai Transilvaniei — și care, cu prilejul unei alte excursii la poalele „Detunatei” nu s'a putut reține de a nu „îmbrățișa frățește” (fraternellement) pe „o Româncă de o frumusețe atât de mare (d'une si grande beauté), încât i-a uimit pe toți”.

Mă volu întreba ca'n vis:
Care-s ochii tăi, frumoșii,
Care-s obrăjorii-ți roșii,
Care-i floarea de cais ?

În concluzie, ne vom însuși caracterizarea atât de potrivită pe care d-l Emil Giurgiuca o semnează în antologia *Tineri poeți ardeleni*, în ce privește încadrarea d-lui Teodor Murășanu în rândurile generației celei mai noi: „Învăluită de un fermecător aer patriarhal, contribuția sa poetică se integrează în mișcarea literară tânără, prin suflul proaspăt și prin acea revelație virginală a lumii”.

Citiți
„Gazeta Transilvaniei”

Probleme românești

de N. Babole

Ziarul nostru și-a făcut totdeauna un titlu de glorie de a îmbrățișa fără deosebire cauza românismului de pretutindeni. Probleme dintre cele mai variate, naționale, sociale sau economice, ce priveau pe toți Români, fără deosebire, au fost dezbătute adeseori și frământate pe larg în coloanele Gazetei. Din aceste străduințe nu arareori au țâșnit dăre luminoase care au îndreptat pașii luptelor noastre seculare pe cărările cele adevărate.

Absorbiți de văltoarea luptelor politice și sociale de după războiu, preocupările noastre de ordin național și etnic au rămas tot mai în umbră. Frați de-ai noștri, de același sânge, au rămas adeseori fără sprijin, fără un cuvânt de îmbărbătare, izolați, uitați sau lăsați pradă întâmplării.

Războiul actual, cu incalculabilele lui consecințe, a răscolit din nou o seamă de probleme etnice și naționale, a căror rezolvare definitivă este așteptată cu legitimă înfrigurare de atâta lume românească.

Împrejurările istorice adeseori atât de vitrege au contribuit ca poporul ro-

mân să se răspândească la mari depărțări de vatra lui de formațiune, dincolo de Nistru sau Dunăre. Aceasta nu trebuie să ne stânjenească, ci lupta noastră trebuie să fie cu atât mai dărză, cu cât hotărârea noastră este mai nestrămutată. Nu trebuie să desarmăm până când nu se va găsi o soluție salvatoare și pentru cei mai îndepărtați frați ai noștri.

În coloanele acestui ziar am adus printr-o seamă de modeste articole, bogate lămuriri pe seama opiniei publice privitoare la Români din Basarabia, Transnistria, Banatul sârbesc, Serbia și Bulgaria. Pentru că niciun suflet românesc nu trebuie uitat, din noua alcătuire politică ce se pregătește pe seama popoarelor Europei. Cu toții să fim pregătiți sufletește și moralmente, gata de a înfrunta, ca totdeauna, orice vremuri de restriște s'ar mai abate asupra noastră, hotărâți în același timp de a asigura pe seama tuturor fiilor neamului nostru locul ce li se cuvine în urma trecutului nostru atât de sbuciumat și în urma jertfelor de sânge aduse cu atâta prisosință pe altarul civilizației europene.

„Soarta Europei văzută din punct de vedere istoric”

Conferința d-lui prof. dr. Wilhelm Weber dela Universitatea din Berlin.

Sub auspiciile Institutului german pentru știință a vorbit în secția academică ilustrul german prof. dr. Wilhelm Weber, titularul catedrei de istorie antică dela Universitatea din Berlin, despre: „Soarta Europei văzută din punct de vedere istoric”. D-l prof. dr. Weber și-a început interesanta d-sale conferință, arătând întreaga evoluțiune geopolitică a Europei, care este într-o strânsă corelațiune cu structura geografică, etnografică, geologică și biologică a continentului, pentru care menținere spirituală luptă astăzi întreaga lume civilizată. Destinul a legat continentul nostru de soarta celorlalte continente, când cei 500 mil. de europeni — care trăiesc pe un spațiu egal cu Australia cu o populațiune de 7 mil. — au trebuit în decursul veacurilor și milenilor să păstreze filifa indo-germanică, spiritualitatea universală greco-romană, bizantină, romano-germanică și creștină în luptă cu neconțințele invaziuni ale hoardelor Eurasiei, ale Mongoliei, ale lumii arabe și islamice sau după decăderea imperiului spano-portughez să contribuie, în cea mai largă măsură, la colonizarea celor două Americi și a lumii noi. Popoarele istorice, afirmă ilustrul savant și istoric dela Berlin, sunt de obârșie indo-germană. Civilizațiunea antică: egipteană, greacă sau romană are numeroase influențe indice, iraniene sau syriene. Lupta popoarelor continentului nostru s'a dat întotdeauna pentru menținerea caracterelor esențiale de rasă și cultură manifestate prin marile epoci istorice, care închid capitolele luptelor pentru conservarea specificului european și a spiritualității. A fost o neconțință luptă între tendințele particulariste — accentuate în urma înmăștiunii celorlalte continente — și universalismul cu caracter european. Astfel, trebuie înțelese imperiile lui Alexandru cel Mare, ce cuprinde Siria, Asia Mică până la Gange, a lui Caesar, a lui Augustus cu Dacia inferioară până la Dunăre, al marelui Traian în luptă cu Decebal. Acestea sunt lupte între întuneric și lumină, barbarie și civilizațiune. Dualismul absolutist-creștin a lui Teodosiu este dominațiunea universală a spiritualității. Apoi vine Alarich — Ostrogoții la Odesa și Crimeea, Goții în Dacia, năvălesc Hunii și Alemanii. Attila năvălește până la Roma și nu Asia l-a învins, ci tot vulturul german. Germanizarea creștinătății: Francii, Lombardii, apoi vin Arabii și Slavii în nordul continentului. Islamul periclitează Europa. Carol Martel în-

vinge la Poitiers. Germanii îl opresc la porțile Vienei.

Populațiunea germanică influențată de universalismul roman, întemeiază Europa spirituală. Waregii și Normanzii și iată epoca Cruciadelor, când tot Germanii regulează chestiunile din Răsărit. *Arta gotică înfloreste din Transilvania până în Bretania*. Vin apoi Tătarii și Turcii — luptele religioase, Renașterea cu principiile lui Machiavelli, Carol al V-lea, declinul Spaniei și Portugaliei, politica matrimonială face loc particularismului susținut de o parte de Franța și Anglia, de cealaltă parte de Moscova, care începe să-și formeze imperiul ei. Prin 20 de războaie, Anglia, printr-o piraterie organizată, în mai puțin de un secol își încropește imperiul colonial, în timp ce *liberalismul continental*, dăruit Europei de aceeași Anglietă, aduce odată cu Napoleon toată gama de frământări politice, economice și sociale în tot veacul al XIX-lea. După înfrângerea lui Napoleon, Anglia și Rusia devin dușmanii Europei, în timp ce particularismul francez nu mai poate reacționa. Radicalizarea, problemele sociale, mașinismul, marxismul, bolșevismul devin factorii dizolvânți ai civilizațiunii și spiritualității europene. Războiul mondial din 1914—1918, ascunzând tendințele britanice și disolvante ruse — de fapt nu sunt, decât hegemoniile acestor mari puteri împotriva unității europene, sintetizate atât prin luptele poporului german pentru spațiul vital al națiunii marelui Reich, cât și pentru menținerea rasei și integrității continentale. E lupta între lumea nouă dintr-o Europă îmbătrânită și concepțiile britano-ruse, care vor s'o mențină atât în aservire economică cât și în dominațiune socială și politică. D-l prof. dr. Weber face apoi un apel pentru unitatea tuturor forțelor tinere europene în lupta pentru integritatea și libertatea continentului, asigurându-se prin aceasta nu numai menținerea civilizațiunii, dar și munca și pâinea tuturor popoarelor, care formează unitatea europeană, militând pentru intronarea noii ordine în Europa de mâine.

Conferința d-lui prof. dr. Weber a fost o admirabilă sinteză de istorie, unde tot trecutul, prezentul și viitorul Europei și-a găsit într-o amplă documentare explicațiunea științifică, prezentându-se astfel în lumina istoriei atât soarta cât și perspectivele Europei.

—S.—

cu vârfuri de brad
Ori roata dela Bălgrad...

Intreabă Abrudul,
Blajul, Aiudul,
Cenușa din vatră
Și munții de peatră.

Intreabă lumina,
aerul, soarele,
Furtunile, doinele, fecioarele...
Intreabă văzduhul,
ploile, norii,
Copiii din leagăn,
moșnegii, feciorii !

În trecut menționăm că strofa de mai jos ne-a amintit de versul „Care-i raza lui de soare, care firul tău de păr” din dulcea Serenadă a lui Cincinat Pavelescu, în care bardul avea atâta încredere. Dacă nu e un caz de *fausse memoire*, oricum e o coincidență flagrantă :

Ziua Domnului

De ce atâta post?!

Iată o întrebare, care este o adevărată aberație la un popor, care a excelat totdeauna prin păstrarea tradițiilor sfinte în toată curățenia lor.

Unde mai pui, că azi s'a raliat bisericii, întreaga lume a medicilor, care nu mai au nimic de obiecționat nici chiar la cele mai aspre măsuri ce le recomandă ea, în privința postului!

Ori cât de multe, ele nu pot fi decât spre binele și întărirea organismului față de diferitele boli.

Bolile de tot felul ne cuprind mai ușor când suntem supraalimentați, cu mâncări de carne.

Contra postului, se ridică deci, numai aceia, cărora nu le convine să-și impună o restricțiune în felul de hrană. Nici chiar când le este aceasta ordonată de medic.

Ne punem întrebarea oare de ce au această aversiune mulți din creștinii noștri față de post? Răspunsul vine dela sine și-l aflăm, ușor, într-o înstrăinare a lor de biserică, în o slăbire a legăturilor lor cu ea. Postul era o poruncă sfântă, dela care nu se amintea abateri la creștinii vechi, care duceau o viață mai contemplativă, și aprofundau mai bine ce învață ea.

În acest timp al anului în cântările dela strană ni se spune: „Cu postul luminându-ne trupul, să ne hrănim trupul cu fapte bune. Darul postului a strălucit, gonind întunecul neînfrânării. Celor ce umblă întru întunericul păcatelor, a răsărit lumină Hristos, în vremea postului“ etc.

Nu ne este cu puțință darul vederii și primirii luminii dumnezeiești în viața de aici, fără a ne conforma acestei porunci a postului, a înfrânării de păcate și de poftele truștii.

Deci, pentru a ne face vrednici de marele dar, de a fi chemați la fericirea cea mai înaltă, nici un lucru nu poate fi prea mare, cu atât mai puțin să ne tânguim de unele mici restricțiuni, ce ni le impunem de bună voie în hrana noastră! Dimpotrivă să acceptăm de bună voie această poruncă de cumpătare, fără a face pe încrunțații, căci, spune tot cântarea bisericii: „Vremea postului este veselă“.

Celor ce disprețuiesc și sfaturile bisericii și ale medicilor, trebuie să li se arate, că printr-o viață sobră și cumpătată, ne asigurăm tocmai sănătatea corpului, deci, nu ne împușinăm vitalitatea prin faptul că îl supunem la un regim de post.

Postul, din contră, împlinește un rol de întărire a corpului prin eliminare de boli.

Această datorie de a convinge pe păstoriții săi trebuie să și-o înscrie între cele dintâi probleme a programului său oricare preot. Și lucrul nu e greu. Le vom dovedi, adică la toate ocaziile, că numai printr'un regim cu puțină carne putem conta la o sănătate a trupului.

Deci, nu numai în vederea obținerii unui titlu de buni ostași ai Domnului, se impune această viață de cumpătare, dar și pentru a putea recruta din rândurile credincioșilor noștri luptători cu braț vânjos, spre a putea fi folositori și patriei celei de pe pământ!

de Gh. Fl. Preșmercanu

Tipografia „ASTRA“
BRAȘOV

caută

Lucrători români

Informațiuni la Biroul
Tipografiei, Brașov Str.
Lungă Nr. 1. (Curtea Ci-
nematografului „Astra“.

Bronșita

Medicul nostru

de Dr. Valeriu Sînghe

Nu cred că greșesc, afirmând că nu este om care să nu sufere măcar odată în viața lui de bronșită. Este o boală a tuturor vârstelor, de ea pot suferi atât copiii cât și adulții până la adânci bătrânețe. Dat fiind caracterul universal al acestei boli, socotesc că este bine să rețin atenția cititorilor noștri prin rândurile de mai jos asupra ei. Este necesar să lămurim natura acestei boli și pentru a îndepărta confuzia pe care foarte mulți o fac, taxând drept bronșită boale de o gravitate excepțională, cum este tuberculoza pulmonară, numai pentru că tușesc.

Pentru cei mai mulți a tuși însemnează a avea bronșită, ca și cum alte boale pulmonare cu simptomul tuse n'ar exista.

Ce este bronșita? Este inflamația bronhiilor (prin bronhiile înțelegem țevile prin care aerul pe care-l respirăm trece din gură pentru a ajunge la plămâni).

Cauza cea mai deasă a bronșitei este răceala, și aceasta ne explică pentru ce bronșita o întâlnim cu deosebire în anotimpurile reci. Uneori bronșita poate fi o complicație a unei boli infecțioase cum ar fi: pojarul sau gripa. Alteori ea e provocată de iritația bronhiilor de către praf sau gaze toxice și nicotină (tutunul).

Semnele bolii Bronșita cele mai deseori începe prin dureri de cap, stare generală rea, guturaiu, gâdilături în gât, răgușeală. Apoi bolnavul simte pe piept în dosul sternului (furculița pieptului) o senzație de căldură, de uscăciune, de arsură. În fiecare clipă simte nevoia de a tuși. Apoi bolnavul tușește, la început o tuse seacă, în curând însă tusea se însoțește de expectorație (flegmă), care la început e lipicioasă, vâscoasă abia o expulzează. Pe măsură ce boala se închește expectorația devine mai abundentă, galbenă-verzuie și se elimină mai ușor.

Bolnavul are puțină febră 38°—38,5°, asudă, are limba încărcată.

Pe măsură ce boala se vindecă, bolnavul se simte tot mai ușor, tusea este tot mai rară și expectorația mai puțină. Bronșita în general este o boală benignă, se vindecă exceptând copiii și bătrânii, la care bronșita poate îmbrăca o formă gravă, cu greutate în respirație tot mai mare, ducând la moarte prin asfixie.

Tot ce am expus până aici se referă la bronșita zisă acută. Când bronșita acută se repetă prea des, sau când bronșita acută a fost neglijată, bronșita se transformă în *cronică*.

Bronșita cronică de multeori este rezultatul unei alterări generale a organismului, de aceea se întâlnește deseori la bolnavii de inimă, la bolnavii de rinichi, la tuberculoși.

Alteori bronșita cronică este determinată de iritația bronhiilor prin praf cum se observă la cei cari lucrează în praf: la pietrari, la morari (bronșite profesionale), sau de abuzul de tutun, dând așa numita *bronșită tabagică*.

La bronșita cronică tusea este permanentă, expectorația abundentă, mai ales dimineața la sculare. Ea poate avea complicații: dilatația inimii drepte, emfizem pulmonar (năduf) și dilatația bronhiilor, o boală relativ gravă!

Alte forme de bronșită avem: *bronșita fetidă* caracterizată printr'un miros urât al expectorației, prin gravitatea ei, fiind vorba aici, de o gangrenă a plămânilor.

Bronșita capilară, care se localizează la cele mai fine bronhii, care duce cele mai deseori la moarte prin asfixiere.

Cum v'am mai spus cele mai deseori se face confuzie între bronșită și tuberculoză pulmonară, fie că avem o bronșită pe care o considerăm drept tuberculoză, fie că avem o tuberculoză pe care o taxăm drept bronșită. Și într'un caz și în celălalt eroarea este gravă. Dilema nu o poate deslega decât doctorul prin examenul clinic, prin raze Röntgen, prin laborator, în scuipatul tuberculoșilor găsimu-se bacilul Koch, ceea ce nu vom găsi niciodată într'o bronșită simplă.

Tratamentul: Bronșita acută fiind o boală benignă, ea se vindecă cu ușurință. Se vor trata simptomele bolii cu medicamentele corespunzătoare. Dacă boala începe cu febră, bolnavul va rămâne câteva zile acasă în cameră caldă.

Contra temperaturii și durerii de cap va lua antipirină, aspirină, chinină, pentru eliminarea sputei (flegmei) din bronhiile se va lua sirop de ipeca, ceaiu de teiu, contra tusei se va lua codeină. Ventuzele aplicate pe piept și pe spate fac mult bine bolnavului.

Contra bronșitei cronice se va da creozot, esență de terebentină, eucalyptol, gudron, terpină.

Se vor evita cauzele care irită bronhiile (praful, tutunul). Bronșitele diatezice (a bolnavilor de inimă, a bolnavilor de rinichi, a tuberculoșilor), bronșita fetidă, bronșita capilară, comportă fiecare o îngrijire specială.

Cronica agricolă

LOCURILE VIRANE

Locuri virane sunt multe. Și la orașe, dar și la sate. Toate loturile de casă — unde proprietarii nu au clădit — toate grădinile, curțile, maidanele, neîngrădite și nefolosite, sunt locuri virane.

Timpurile aspre de azi nu ne mai dau voie să lăsăm niciun palmac de loc nefolosit. Trebuie să cultivăm și aceste locuri virane. Ele sunt ușor de cultivat pentru că sunt în vatra satului și lângă casa omului. Femeile și copiii pot cultiva aceste locuri, cu legume sau zarzavaturi și cu cartofi; pot avea grijă de ele, să le plivească, să le ude, să le prășească, să le culeagă — pe măsură ce sunt bune de mâncat — și așa mai departe.

Guvernul a hotărât ca și primăriile de orașe să îngrijească să nu rămână locurile virane necultivate. Iar pentru cele ai căror proprietari nu ar putea sau nu s'ar pricepe să le cultive, primăriile trebuie să se îngrijească a fi cultivate de vecini, de armată, de școli, de oricine.

La sate, cu atât mai mult, nu se cade să lăsăm locurile nefolosite. Toate locurile de lângă case, precum și cele virane, închise sau nu, trebuie cultivate. Fiecare metru de loc trebuie să ne producă și să ne hrănească. Populația dela sate trebuie să se hrănească mai bine, mâncând cât mai multe legume. Populația orașelor așteaptă să cumpere din prisosul celor dela sate. Iar armata trebuie hrănită. Zarzavaturi proaspete, păstrate, uscate ori conservate, nu vom avea niciodată prea mult. Fasolea este cea mai bună hrană. Iar cartofii țin și loc de pâine. Și cu resturile lor, se pot crește câteva familii de iepuri de casă.

Hotărârea guvernului cere ca învățătorii satelor să aibă grija și răspunderea cultivării acestor locuri. Pentru că, numai cu îndemnuri nu se face treaba. Trebuie să fie cineva răspunzător. Trebuie să fie cineva care să conducă treaba. Agronomii avem puțini. Abia un inginer agronom la un ocol agricol, adică la 10—15—20 comune și câteodată și mai multe. De acum în-

Șezătoarea literară a revistei „Claviaturi“ la Brașov

Revista de poezie „Claviaturi“, prin conducătorul ei, poetul Gherghinescu Vania, a organizat, în ziua de 15 Martie a. c., o șezătoare literară, care s'a ținut în sala „Astra“, cu scopul de a strânge fonduri pentru continuarea apariției revistei.

În sala neîncăpătoare pentru numerosul public dornic de asemenea manifestări artistice, programul s'a desfășurat într'o caldă atmosferă.

D-l prof. Grigore Popa, directorul ziarului „Țara“ dela Sibiu, a vorbit despre poet și poezie, insistând în deosebi asupra misiunii pe care o are poetul de a se face, atunci când este cazul, exponentul credințelor și aspirațiilor nației sale.

D-l C. S. Anderco, redactorul ziarului Tribuna, a citit câteva admirabile poeme, scrise încă pe când era la Cluj.

A urmat d-l Radu D. Rosetti, care a înveselit publicul cu câteva duoase amintiri din viața Bucureștilor de altă dată.

Versuri pline de melancolie citește d-l Gherghinescu Vania.

Grațioasă, cu o frumoasă voce de soprană, d-soara Otilia Oprea a citit poezii primăvăratece și a fost îndelung aplaudată.

D-l Mircea Petala a răspândit un val de voie bună, printr'o schiță umoristică de cea mai bună calitate.

Două șotii a spus Moș Delamare (d-l comandor Negulescu), poposit întâmplător între tinerii poeți brașoveni.

D-l Lucian Valea a declamat înaripate versuri în care ecurile sociale au mare răsunset în inimile noastre.

Programul s'a încheiat cu o poezie a d-lui Emil Albu, despre Clujul înstrăinat.

Șezătoarea a avut un foarte mare succes și, acum, așteptăm și alte asemenea manifestațiuni, unde am dori să ascultăm, pe lângă cei enumerați mai sus, și pe ceilalți talentați poeți brașoveni: V. Spiridonică, Dem. G. Nolla și Leonida Luca.

A. M.

colo vom începe să avem la sate câte un agronom cu școală mică, la o comună la două sau la trei. Până atunci, învățătorii satelor trebuie să îngrijească și de această treabă. Să nu rămână un loc viran necultivat și fiecare gospodărie să cultive legumele trebuitoare.

Pentru aceste locuri mici, semințele și răsadurile se găsesc ușor. Unde nu sunt, cereți dela ocol sau Camera Agricolă.

Cultivând toate locurile virane sau închise, de lângă casă, din sat sau din câmp și nelăsând nicio palmă de pământ nelucrat, ne îmbunătățim hrana, ne sporim venitul dar mai ales, ne împlinim datoria față de țară

Informațiuni

Duminecă, 22 Martie 1942, orele 11^{1/2} a. m., are loc în sala festivă a Camerii de Comerț conferința d-lui I. Ol. Ștefanovici profesor la Academia Comercială cu subiectul *Emerson și timpurile noastre*.

Atragem atențiunea cititorilor asupra conferinței distinsului nostru colaborator.

A doua adunare a breslei.

În ziua de 22 Martie a. c., orele 11 a. m., are loc în sala mare a Camerii de Muncă din Str. Regina Maria No. 58 adunarea breslei *metalurgiștilor și electricianilor* cuprinzând meseriile: arămari, alămari instrumentiști, armurieri, ajustori, căldărari, cantaragii, cazangii, cinematografiști, cizelatori, cuștari, electricieni, fierari, fochiști, împletitori de sârmă, instalatori, lăcătuși, laminatori, mecanici, nichelatori, nituitori, ortopediști mecanici, pilari, potcovari, raboteuri, radiofoniști, sărmari, sculerci, strungari în fier, sudori, tinichigii, točilari, trasatori și turnători.

Scopul adunării este desemnarea Comitetului provizoriu de conducere al breslei.

Camera de Muncă cere datele personale ale membrilor săi din acest războiu.

Pentru a se cunoaște exact contribuția de sânge și jertfele aduse în războiul sfânt al neamului de către membrii Camerii de Muncă Brașov, sunt rugați aparținătorii celor plecați, să înainteze Camerii datele privitoare la situația lor, până la 25 Martie a. c. Se vor specifica datele personale, meseria în care au lucrat, starea materială și familială, eventualele decorații, invaliditatea sau timpul și locul morții. Tot așa se vor comunica datele privind văduva și orfanii ce ar fi rămas după cel dispărut, spre a se întocmi tablourile necesare.

Sedința comitetelor societăților de binefacere din Brașov.

În ziua de 13 Martie s'a ținut o întrunire de ordin consultativ al comitetului soc. femeiești de binefacere din loc, sub conducerea D-nei Maria Popescu-Bogdan președinta de onoare a soc. „Crucea Roșie” și a Reuniunii Femeilor.

Scopul consfățuirii a fost o mai bună și mai rațională împărțire a muncii ce apasă pe umerile acestor instituțiuni caritative.

Au luat parte d-nele: V. Cuteanu prez. Crucii Roșii, Margareta Dr. Bleahu prez. soc. „Principele Mircea”, Octavia Dr. Stinghe prez. soc. „Ocrotirea tinerelor fete”, Elena Pricu prez. Reun. fem. din Scheiu-Tocile, Virgilia Dr. Nistor, Mimi Gologan secretara soc. ort., Tini Socaci prez. „Reun. văduvelor sărace”, Maria Dr. Debu prez. Reun. Fem. din Brașovul vechiu, Marioara Dr. Moga, secretara Crucii Roșii.

Se hotărăște o achiziționare mai numeroasă de membre, cel puțin 10—12 membre din fiecare societate, care să fie împărțite în secțiuni în baza unui plan de muncă. La noile repartizări de muncă și îngrijire să se aibă în vedere situația familială, așa, ca serviciile să fie echitabil stabilite.

Se alege o comisie pentru achiziționarea și organizarea noilor membre. Din comisia aceasta fac parte d-nele: V. Cuteanu, Marg. Bleahu, Fl. Garoiu, M. Căpățână și M. Mogu.

Marmeladă

preparată din fructe și zahăr
vinde orice cantitate

Institutul Național al Cooperăției

Agencia Brașov

Str. Iuliu Maniu 67 (Antrepoz. Albina)

100 Lei kgr. melange

125 „ „ prune, mere

140 „ „ caise

Primăria Municipiului Brașov

No. 8675/1942
Serv. Financiar

Ordonanța No. 14/1942

Noi, Primarul Municipiului Brașov, Având în vedere dispozițiunile Decretului Lege Nr. 1215 din 1941, cu modificările sale anterioare;

Având în vedere decizia Ministerului Economiei Naționale, Subsecretariatul de Stat al aprovizionării cu Nr. 338, publicată în M. O. Nr. 160 din 9 Iulie 1941;

Având în vedere angajamentul, în baza căruia s'a tăiat carne de porc procurată din comunele Țării Bârsei, conform autorizației Subsecretariatului de Stat al aprovizionării Armatei și Populației Civile Nr. 102965—1941;

În baza drepturilor conferite nouă prin dispozițiunile Art. 16 din Legea Administrativă

O r d o n ă m

Cu data publicării prezentei ordonanțe se fixează la carne următoarele prețuri:

1. Carne de vită:
 - a) Carne de vită cu 20% os Lei 120 per kg.
 - b) Mușchi de vită, preț liber.
 - c) Prețul plămânilor de vită este mai ieftin cu 10% din prețul cărnii „la rând”.
2. Pentru consumatori:
 - a) Carne de porc la rând cu 20% os Lei 160 per kg.
 - b) Cotlet de porc Lei 210.
 - c) Slănină și osânză Lei 220.
3. Pentru mezeluri și restauratori. Carne de porc la rând Lei 210.
4. Cărnurile de porc se vând în proporțiile: 30% mezelurilor și restauratorilor și 70% consumatorilor.
5. Diverse.
 - a) Slănină afumată sau sărată Lei 280 per kg.
 - b) Untură topită Lei 300 per kg.
 6. Pentru accelerarea vânzării, măcelarii și mezelarii încă înainte de ora deschiderii vor face toate pregătirile și vor aranja marfa astfel ca publicul să fie servit fără întrerupere și pierdere de timp.
7. Le este interzis mezelurilor de a pune în vânzare, altă carne de vită sau de porc, prelucrată sau nu, decât aceea ce li se repartizează de Primărie, purtând în tipăritura de stampilă „pentru mezeluri” aplicată de organele Abatorului.
8. Fiecare măcelar etichetează prețurile pe marfă, iar prezenta ordonanță se afișează în loc vizibil pentru public.

9. Infracțiunile la prezenta ordonanță se pedepsesc potrivit celor cuprinse în Decretul Lege Nr. 102 și 235 1941.

Brașov, la 19 Martie 1942.

Primar,
Dr. N. G. V. Gologan

Secretar General:
Dr. V. Voicu

Primăria Municipiului Brașov

No. 7449 1942
Serv. Financiar
Bir. Aprovizionării

PUBLICAȚIUNE

Noi, Primarul Municipiului Brașov, aducem la cunoștința cetățenilor, comercianților, brutarilor și măcelarilor de pe raza orașului Brașov, că detașarea bonurilor dela cartelele pentru alimentele raționalizate, se face numai contra eliberării articolelor respective.

În cazul când bonul n'a fost valorizat, adică pâinea, carnea, uleiul, zahărul nu s'au ridicat la termen și deci bonul a rămas neutilizat, comerciantul sau meseriașul, dacă este inevitabil detașarea bonului, îl va detașa, dar totodată, îl va restitui posesorului cartelei, care este obligat să-l nimicească.

Cei care se vor găsi, că caută să justifice eliberarea de alimente cu bonuri detașate ulterior scadenței, vor fi pedepsiți conform legii sabotajului.

Brașov, la 10 Martie 1942.

Primar, Secretar general,
Dr. N. G. V. Gologan Dr. V. Voicu.

Fapte frumoase.

Țânțărencele știu să-și respecteze și încurajeze pe frații lor români, ce luptă pe front.

În zilele acestea Subcentrul extrașcolar de fete din Țânțari, a donat suma de Lei 1600 pentru ostașii ce luptă pe front.

În urma apelului Consiliului de Patronaj al Operelor Sociale din Brașov, s'au donat 432 ouă fierte și înroșite, pentru a fi expediate pe front, ca semn de dragoste și grijă ce le poartă aceste bune române, ostașilor.

Se cuvine toată cinstea și lauda d-nei Comandante a Subcentrului, învățătoarea Valeria Taus și președinta femeilor ort. române, precum și tinerelor fete și femei din reuniune.

Fapta lor s'o urmeze toți bunii români.

Cu aceeași nemărginită durere, și în veci nemângăiați, pentru tot restul vieții lor, Sanda soție, Rodica, Monica și Marius, copilașii lui dragi, în loc de a sărbători cu bucurie ziua nașterii tatălui lor (25 Martie „Buna Vestire”), cu adâncă durere anunță parastasul de 6 luni a scumpului

Erou Locotent

Dionisie Axente

Directorul școlii din comuna Araci Brașov, căzut în luptele dela Dalnic la 14 Septembrie 1941, decorat cu Coroana României cu spade în grad de cavaler și panglică de Virtute Militară. Inmormântat provizoriu în com. Crocmaz (Cetatea Albă.)

Dionisie scump, Săndel a ta nu te va lăsa acolo și nu va fi liniștită până nu te va aduce lângă noi, în sătutul tău drag, Araci.

Încă nu ne-am pierdut nădejdea de a te aștepta.

Rodica te așteaptă s'o meditezi, Monica, fetița ta preferată strigă mereu la geam pe Titu, iar Marius, feciorul tatii, care-i cu chipul și asemănarea ta, mereu își pregătește pușculița să răsbune pe tatălui său.

Tăticule dragă, cine ne va mai spune povești în nopțile lungi de iarnă? Te-ai ridicat spre fericea eternă, iertând totul celor ce ți-au greșit.

Anunțăm pe această cale, rudele, prietenii, colegii, camarazii și toți cei ce l-a cunoscut și apreciat a lua parte la parastasul de 6 luni ce se va oficia în biserica din com. Araci, orele 11 a. m. pentru odihna sufletului său bun.

Funcționarii Casei Asigurărilor Sociale-Brașov cu adâncă durere anunță despărțirea de bunul lor coleg, camarad și prieten, în vieață exemplu de muncă și jertfă,

Sub-locot. de Rez.

Gh. Voinescu

lic. al Acad. Com.

dintr'un Bat. de Vânători de Munte

căzut ca un erou în ziua de 7 Februarie 1942, la Nisch-Orel în fruntea plutonului, în lupta contra bolșevismului, unde se hotărăște existența, destinul și drepturile neamului nostru, și să scrie cu sângele acestor viteji virtuțile românești.

Slăvită să-i fie jertfa.

Rugăm pe toți cei-ce l-au cunoscut, să ia parte la parastasul ce va avea loc în ziua de 22 Martie 1942, orele 11 a. m. în Biserica „Sft. Adormiri” din Brașov-Cetate.

Angajem vânzătoare

de origine etnică română, din bransa tricotațe cu posedarea celor trei limbi.

„Casa Ciorapilor”

M. C. MITRESCU

Brașov, Str. Reg. Carol I. 42.

Discursul d-lui Prim-ministru MIHAIL ANTONESCU

Continuare din pag. 1-a

de istorie o luptă anonimă și colectivă și că pentru istorie marea misiune de prăvălire a bolșevismului este a popoului german și a lui Adolf Hitler (aplauze puternice și îndelung repetate) dar aceasta nu însemnează că noi n'avem datoria de a sluji acest crez care este și crezul nostru. (aplauze prelunge-gite).

De sigur în spatele baricadelor de pe ape și dela înălțimea munților de aur poți să privești comunismul și să-l consideri o simplă ideologie abstractă. Ca și țările baltice și bravul popor finlandez, noi am simțit pe trupul nostru ce însemnează această abstracție. Sângele românesc care a curs alături de sângele german, alături de sângele italian și al tuturor luptătorilor din pustile din Răsărit nu este nici el o abstracție. Acest sânge ne-a zidit nouă dreptul de desrobire și trebuie să-i rodească Europei pacea de dreptate.

Dacă secolul al XIX-lea a fost secolul naționalităților și al echilibrului politic în Europa, secolul al XX-lea este hotărât secolul raselor și al echilibrului între continente. Europa are de îndeplinit această misiune de echilibru în ordine mondială. Fără aceasta Europa se prăvălește, fără aceasta Europa se slavizează, fără aceasta Europa purtătoare torțelor de mândrie se prăvălește în domnia întinericului. Dacă Europa n'ar fi existat ar fi trebuit inventată. Procesul raselor, conflictul lor pe pământ este atât de mare și atât de vast că numai o conjurație de credințe și numai unirea germanismului și latinitatea poate să mai salveze Europa. Aici trebuie să luptăm noi. Luptăm pentru zidirea acestei Europe noi, trebuie să luptăm, pentru că națiunea noastră latină alături de popoarele latine trebuie să-și unească eforturile cu marea misiune civilizatorie a germanismului în răsărit și împreună să zidească un continent nou.

Domnilor, aceasta este lupta noastră în Răsărit. Ea nu are nevoie de propagandă. Propaganda noi o facem cu sângele ostașilor români. Propaganda noastră o scriu femeile noastre, o scriu soțiile, o scriu mamele, o scriu orfanii sfântului nostru războiu. Dar aceasta ne îndreptățește pe noi să cerem ca tăcerea noastră să ne fie respectată. Cu toată această luptă sfântă, cu această tăcere stăpânită, în ultimii ani, neamul românesc a fost victima nedreaptă a unor ofense fără margini, a unor provocațiuni fără măsură, care strivesc nu numai mândria noastră de români ci și mândria noastră de europeni.

Patria, leagănul strămoșesc de altădată, Transilvania de Nord (aplauze furtunoase, asistența aplaudă frenetic în picioare timp de câteva minute) a fost supusă unui regim de impliere, de umilință și de desconsiderare a oricărei mândrii românești. Oamenii au fost schinjuți, uciși, bisericile ne-au fost dărâmate, proprietatea țărănilor, pe care dreptatea socială făcută de neamul românesc o dăruise muncitorului de pământ, proprietatea aceasta a fost supusă anularilor și țărăni noștri izgoniți de pe pământul muncii lor.

Mai mult de cât atât: la Ciucea, unde poetul suferințelor Ardealului nu doarme ci veghează, mormântul și proprietatea mormântului au fost supuse aceleiași legi sălbatice de anulare a proprietății și urmașei poetului pămîntului noastre i s'a publicat prin presă în zilele trecute închiderea procesului, dacă dăruiește mormântul lui Goga și amintirea lui unui institut unguresc (voci: niciodată, niciodată) Mareșalul Antonescu este soldat și cel care are sfâșietoarea răspundere de a conduce Ministerul Afacerilor străine este dascăl. Un ostaș mare și un dascăl curat știu că nu prin vorbe se zidesc și se apără onoarea și dreptatea. Ceea ce doresc să știți cu toții din orice colț al neamului românesc este că Mareșalul Antonescu e conștient că neamul îl urmează, fiindcă știe că nu-i va trăda drepturile.

Am purtat această tăcere înțeleaptă. Ducem, domnilor, o luptă sfântă, o

luptă sinceră. Noi nu jucăm pe toate tablourile internaționale, noi jucăm pe onoarea și dreptatea Europei de mâne. Am păstrat această tăcere fiindcă ne-am spus că sunt ceasuri chinuite când trebuie să-ți înfrangi în pumni suferința și să-ți strângi în dinți umilirea și să-ți duci mai departe crucea așa cum ne-a învățat acel care a adus Invierea.

În vară însă, când eram Preș. Interimar al Consiliului, armata noastră a fost ofensată în presa maghiară. Atuncea am adresat nu numai protestul diplomatic, pentru că doresc să știți că am tras toate consecințele diplomatice ale acestei atitudini ofensatoare pentru neamul și istoria noastră. Atuncea am chemat pe reprezentanții presei aliaților cu care luptăm alături pentru o cauză sfântă și mare și care înțeleseseră că tăcerea noastră nu este nici trădare, nici lașitate, ci înțelepciune și onoare. Și le-am spus așa, la 17 Iulie 1941: trebuie să vă mărturisesc revolta pe care o am, că în timp ce presa din întreaga Europă, chiar din unele țări cărora nu le solicitasem și nici nu le așteptam înțelegerea, s'a ocupat în termeni măgulitori de războiul nostru, numai presa ungară și-a îngăduit să continue vechile atacuri, iar în ultimile zile să îndrepte îndrăznețe ofense împotriva armatei române. Nici respectul pentru legile de onoare ale războiului de pe un front comun, nici cinstirea cuvântului dat în comun, obligația dela Berlin pentru un armistițiu de presă, împotriva chiar al legitimumului drept de mărturisire a suferințelor acelora care și-au părăsit vetrele în toamna anului trecut, nimic n'a putut opri această ultimă dovadă a neloyalității de arme a Ungariei în cursul unei lupte sfinte.

Am pus cel mai loial armistițiu de presă. L-am impus pentru că deși nimenia pe acest pământ nu poate face poporul românesc de a-și desconsidera drepturile în conformitate cu conștiința și instinctul lui de viață, am socotit că atunci când neamul românesc prin Generalul Antonescu a semnat o adeziune la pactul tripartit și s'a angajat la o politică alături de Axă, înțelegând că acest războiu în interesul Europei este una din cele mai mari lupte de care depinde și viitorul politic al Axei și viitorul civilizației europene și drepturile noastre teritoriale, este o datorie pentru noi Români și pentru guvernul românesc răspunzător de apărarea destinului neamului, să ne strângem în pumni durerea, să ne înfrângem în dinți sbuciumul, dar să ajutăm această luptă mare. În această vreme a fost făcută cea mai mare ofensă Românilor din teritoriile cedate Ungariei. Au fost deposedați de drepturi și luate proprietățile în folosul marilor proprietari, un neori chiar proprietatea bisericilor, pentru a o restitui la latifundiar și la Evrei, pentru a se restabili o stare socială de drepturi istorice în această vreme, când proprietatea ca funcțiune socială trebuie să fie piedestalul pe care se reazimă ordinea socială. Am tăcut și presa noastră n'a răspuns până azi la aceste ofense, iar ziarele ungare din ultimele zile vorbesc despre lupta honvezilor maghiari cărora le-am datorat noi Români Basarabia și Bucovina.

Vorbesc de dezertările soldaților de pe frontul român și despre dezertările aviatorilor, azi, când consider ca una din cele mai mari mândrii că dela începutul ostilităților și până acum n'am auzit dela toți conducătorii aviației germane care stăpânesc cerul Europei și dela conducătorii armatei germane decât cuvinte de admirație pentru eroismul și spiritul de jertfă al ofițerilor și soldaților români. Dacă pentru lupta politică dintre națiuni, pentru jocurile diplomatice am tăcut până astăzi, despre neînțelegerile dintre noi și poporul ungar, pentru motivele pe care vi le-am arătat, vă rog să înțelegeți că un neam nu poate să-și știrbească dreptul sfânt al mândriei și nu poate să tolereze ca armata lui, expresia mândriei naționale, să fie ofensată. De aceea consider ca o mândrie, în ceasul când Generalul Antonescu mi-a încredințat conducerea guvernului acestei țări, și când în lipsa lui apasă asupra mea răspunderea mân-

driei naționale, să răspund la ofensa ungară cu ceea ce i se cuvine, adică prin dârza reacție de mândrie a unui neam care, azi mai mult ca ori când, are dreptul să vorbească de onoarea lui, fiindcă și-a recăstigat-o prin luptă dreaptă și onestă pe câmpuri de bătaie, ca și în trecut.

Iar dacă azi și de azi înainte presa ungară va mai ataca noi vom răspunde.

Și presa maghiară a atacat din nou în zilele trecute armata neamului românesc. Armata noastră, mândria noastră, care ne-a redat dreptul de a purta fruntea sus și de a rosti răspicat credința noastră. Armata noastră, nu tolerăm să fie ofensată. De aceea azi, rupând această tradiție a unui armistițiu nedrept pentru o luptă dreaptă, răspundem așa: Neamul românesc a tăcut, neamul românesc a suferit, dar nu este nimic mai ofensator decât atunci când victima nu poate să-și mărturisească suferința și nu știi nici măcar suferința să i-o respecti. Celor din Transilvania de Nord, Românilor, le spunem azi cuvântul nostru de frați, care suferă alături de ei, credința noastră, voința noastră de a face din durerea lor propria noastră durere.

Iar noul guvern ungar îi adreșăm acest cuvânt care altădată a răsunat în aceiași termeni, dela Budapesta:

Cu inima strânsă vedem că situația Românilor noștri de peste hotare este mai rea decât ori când, de aceea toată iubirea și toată suferința noastră se îndreaptă în acest ceas pentru această românie, ale cărei încercări le putem privi numai cu greu și cu o răbdare abia stăpânită.

Avem datoria să spunem: Aceasta nu mai poate dura!

Elementul determinant al noii ordini europene este repararea nedreptăților suferite, și cine pune piedeci noii ordine europene, le pune spre paguba lui.

Toți Români trebuie să creadă orbește în misiunea neamului nostru, așa cum au crezut și luptat înaintașii noștri condamnați și altădată, care n'au primit niciodată călușul unor așezări nedrepte.

Europa nouă, Europa victorioasă nu poate folosi decât națiunii întregi. Românilor de peste hotare le spunem numai atât: o națiune întreagă chiar dacă suferă, lovită de furtună, trebuie să știe să-și facă și din suferință o altă armă de unitate. Cu acestea Domnilor, același armistițiu va continua și de azi înainte și va pune inimei și cugetului nostru aceași stavilă, fiindcă noi știm să purtăm în suflet și iubirea, dar, și ura.

Aș voi numai atât să rog presa maghiară: să înceteze de a mai vorbi despre dreptul națiunii maghiare de a conduce și stăpâni Bazinul Dunării.

Noi nu cunoaștem popoare plutocrate, patroane și popoare proletare și lupta noastră este ca să dărâmam desechilibrul social și din interiorul națiunilor, nu numai din miezul Europei.

Noi nu suntem un popor de slugi și nu primim să fim conduși.

Dacă fiecare popor îndeplinește o misiune în raport cu forța lui de viață, și cu puterea creatoare de istorie a conducătorilor, azi, când neamul românesc, Regatul Regelui Mihai, și-a arătat în timp numai de un an și prin lupta Mareșalului Antonescu, prin onoarea ostașului român și prin credința noastră, voința de a creea istoria, noi nu îngăduim ca alții să ne-o creeze.

Pentru aceasta însă trebuie să ținem seama că poziția noastră geografică, la fel ca și misiunea noastră istorică, ne poruncește să organizăm rostul nostru în Est, în contra Slavilor dela Răsărit.

Poporul nostru are și mâne un rost de viață pe care va ști să și-l valorifice atunci, când Europa germanismului și a latinității se va organiza pe baze noi și pe realități economice și nu pe ficțiuni de titluri demodate sau pe plutocrații desvete.

Prin Carpații nordici noi întindem o punte către marea masă germană.

Noi legăm prin linia Lemberg cu Marea Baltică, scurgerea bogățiilor nordului european spre Sudul și Orientul Europei.

Prin Dunăre noi aparținem Europei Centrale, suntem coroana Balcanilor, iar prin Marea noastră întindem surorii noastre Italia brațele credinței noastre latine de totdeauna.

Pentru a putea să ne scriem această istorie, și a viitorului, pentru a putea să jucăm în arcul carpatic al Dunării, la Dunăre și Marea Neagră misiunea strămoșilor noștri, misiunea noastră, misiunea urmașilor noștri, trebuie să ne unim credințele, trebuie să ne înfrățim, vieța, trebuie să ne organizăm crezul trebuie să ne iubim patria.

Ceea ce aș dori este însă să fac un apel cald la tineretul nostru.

Tineret drag, din orice colț de țară, în acest ceas îți îndrept toată credința mea de român, toată nădejdea mea de dascăl, care 15 ani am slujit cu toată răvna această catedră și această școală.

Tu, tineret drag, tu te-ai născut sub cerul sfințit al României noastre unite.

Două mii de ani a suferit neamul românesc pentru ca să deschidă leagănelui tău bolțile acestui cer sfințit.

Două mii de ani ostașii noștri și-au plămădit cu sângele lor glia nașterii tale.

Două mii de ani sub cerul acesta sfințit au răsunat chemările de altă dată.

Sub aceeași boită trosnetul trupurilor lui Horia și Cloșca s'a unit cu rotopul de copite al năvălitorilor, dar niciodată nu a putut amuși graiul credințelor noastre.

Tu, tineret drag, trebuie să înțelegi că tot sângele care curge astăzi, pentru tine curge: că lacrimile acelora care și-au pierdut fiii, părinții și soții în luptă, pentru tine curg, că munca noastră de zi și de noapte, strădania sfințită a Mareșalului, pentru tine se sbate.

Tu, tineret drag, tu ai datoria să înțelegi chemările poruncitoare ale istoriei și să fii alături de noi în zidirea unui neam nou cu alt suflet, cu alte crezuri,

De sigur, tu trebuie să întemeiezi omul nou. Un om nou, tineret drag, nu este însă acela care pândeste în răspântiile istoriei pentru ca să-și profesionalizeze credința.

Un om nou este acela care poartă în sângele lui, poartă în conștiința lui, care poartă în ochii lui, care poartă în fapta lui, toată credința.

Om nou este Dumnezeu din noi Om nou este patria și voința de a o sluji. Om nou este acela care pentru a-și sfinți fruntea primește sau să moară anonim în șanțurile războiului sau să-și stingă ultima fărâamă de viață în munca pentru neam și pentru țară.

Tu tineret, ești zâmbetul de lumină al unui neam care se sbuciumă.

Urmează-ți Regele, regele generației tale, slujește-l!

Urmează pe Mareșalul nostru fiindcă Mareșalul este în această clipă fruntea noastră de mândrie, brațul nostru de putere, sângele nostru de luptă și voința de a birui istoria.

Statul nou, statul regelui Mihai I, zidit de Mareșalul Antonescu, nu este un stat de strigoi, ci un stat de puteri de viață creatoare.

Statul nou, statul Mareșalului Antonescu este o îngemănare sfințită a tuturor puterilor neamului.

Acest stat nou, tu tineret, trebuie să-l zidești prin munca, prin credința, și jertfa ta.

Și pe acest pământ, care ne scrie destinul, tu trebuie să aduci și culmile noastre de putere.

Și dacă vreodată legea aspră va face ca neamul nostru să se stingă, — înainte de a muri, — așa cum altădată bătrânul imperiu a născut pe Christ pentru ca să poată da lumii noi crezuri de viață — din neamul nostru așa am răsărit noi din neamul roman de altădată, — va răsări un alt neam, mai puternic și mai mare, dar niciodată — niciodată, pământul nostru nu va fi decât al neamului nostru și al celor născuți din seminția noastră.

Redactor responsabil
ION BOZDOG